GREVA DIN FRANŢA N'A REUŞIT

Pretutindeni, cu mici excepţii, serviciile au funcţionat în mod normal

Paris, 30 (Rador). — Se cunoaşte atitudinea luată de sindicatele muncitoreşti cum şi toate măsurile adoptate de guvern pentru ca viaţa normală să poată să-şi continue cursul cu toată ameninţarea grevei generale. Sindicatele muncitoreşti au decis menţinerea ordinei în timpul grevei, iar autorităţile au hotărît rechiziţionarea personalului din serviciile publice.

Toate încercările de împăciuire făcute eri n'au dus la niciun rezultat.

In zorii zilei acesteia, în care trebuie să se producă greva generală contra decretelor legi, la ora 6 dimineaţa situaţia la Paris poate fi rezumată astfel:

Prima impresie este că greva generală pare să înregistreze un eşec parţial. Cu excepţia marelui număr de agenţi poliţieneşti şi a prezenţei pe străzile Parisului a detaşamentelor din garda mobilă, capitala Franţei are aspectul său normal. Forţe poliţieneşti mai importante se observă la Saint Denis şi Saint Ouen. Este prea de vreme pentru a putea afirma dacă lucrătorii specialişti şi lucrătorii manuali se vor prezenta la serviciu în uzinele metalurgice, care îşi deschid porţile la ora 7. Până la ora 6 dimineaţa funcţionează normal serviciul apei, gazului şi electricităţii. Trenurile şi autobuzele circulă. La hale se desfăşoară o activitate normală. La ora 5 şi 26 autobuzele au plecat din faţa marelui depou al transporturilor în comun de pe Avenue Clichy spre capetele de linie spre a începe cursele regulate. Totuşi numeroşi salariaţi se adună într'o cafenea vecină aşteptând fie să meargă la lucru, fie să rămână în apropierea stabilimentelor unde sunt angajaţi, în conformitate cu instrucţiunile primite dela Confederaţia generală a muncii, spre a nu se spune că au părăsit serviciul. Trenurile metropolitane funcţionează normal. Gările au aspectul lor obişnuit. La chioşcurile de ziare nu se văd expuse ziarele cotidiane. Taximetre staţionează în toate punctele capitalei. Serviciul salubrităţii funcţionează normal. Lucrătorii spală şi mătură străzile. Camioanele ce distribuie laptele la domiciliile clienţilor au circulat normal. Curierul postal a fost predat normal. Sunt deschise brutăriile, cafenelele şi celelalte magazine.

Conducătorii a numeroase uzine din regiunea parisiană au primit scrisori nenumărate din partea lucrătorilor prin care aceştia declară că nu se solidarizează cu mişcarea grevistă şi că ei nu vor altceva decât să reia lucrul imediat ce va fi posibil.

In ceiace priveşte situaţia mişcării greviste în provincie, după ştirile primite până acum, se poate spune că ea este asemănătoare cu situaţia din capitală. Trenurile circulă normal între diferitele localităţi din regiunea parisiană şi capitală.

RECHIZITIONAREA INSTITUTULUI NATIONAL AL AZOTULUI DIN TOULOUSE

Paris, 30 (Rador). — Monitorul Oficial a publicat azi un decret dat de ministerul lucrărilor publice.

Decretul prevede că începând dela 28 Noembrie a. c. şi faţă de actualele circumstanţe, rechiziţia prevăzută de legile din 11 Iulie 1938 şi 3 Iulie 1877 este autorizată în ceiace priveşte oficiul naţional industrial al azotului, din Toulouse.

METROPOLITANELE ŞI AUTOBUZELE AU CIRCULAT

Paris, 30 (Rador). — Din statisticile făcute la ora 8.30 dimineaţa se constată că trenurile metropolitane şi autobuzele funcţionează normal.

Serviciul companiilor de apă, gaz şi electricitate, acel al salubrităţii, căile ferate şi atelierele căilor ferate funcţionează deasemeni normal.

TRENURILE AU PLECAT NORMAL DIN PARIS

Paris, 30 (Rador). — Majoritatea conducătorilor şi încasatorilor din serviciul autobuzelor s'a prezentat azi la serviciu, însă unii din ei au refuzat să lucreze.

Trenurile metropolitane circulă normal.

Trenurile au plecat regulat, în cursul dimineţii, din gările de Nord şi Est.

*

Paris, 30 (Rador). — Azi dimineaţă, au mai apărut câteva ziare afară de cele anterior anunţate.

„Petit Bleu" a apărut în două pagini; „Daily Mail" în patru pagini, iar „Epoque" în 12 pagini.

Monitorul Oficial a apărut în mai multe pagini.

Spre amiază, marile bulevarde ale Parisului au început să prindă viaţă

Paris, 30 (Rador). — *Pe încetul, spre amiază, marile bulevarde şi celelalte străzi ale Parisului au început să prindă viaţă.*

Domneşte tot mai mult impresia că nu există grevă generală. Prăvăliile sunt deschise. Şcolarii s'au dus la licee şi şcoli primare. Lucrătorii au plecat la lucru. Factorii distribue scrisorile. Serviciile de curăţire continuă pe străzi.

Abatoriile dela Vilette, rechiziţionate, înregistrează puţine defecţiuni.

In gara Lyon, trenurile au plecat normal. In gara Montparnasse, trenurile pâzite de soldaţi pleacă spre Bretagne la orele obişnuite.

Biroul central al Poştei şi centralele Poştei, telefoanelor şi telegrafului sunt supraveghiate de o companie de infanterie şi de o companie a gărzii mobile. Serviciile lor au început ca de obiceiu la ora 8. Toţi salariaţii sunt la posturi, cu excepţia unui număr de defecţiuni la centrala telefonică şi telegrafică.

La mesageriile Hachette se lucrează.

Deasemeni, la fabricile Citroen lucrează numeroşi muncitori

O telegramă din Bordeaux anunţă că în toată regiunea trenurile funcţionează normal. Abatoriile şi piaţa de vite funcţionează deasemeni normal.

Oraşul Toulouse este calm. Tramvaiele nu circulă. Taxiurile sunt puţin numeroase. Nici o turburare în traficul feroviar, nici în serviciile postale, telefonice şi telegrafice. Marile magazine şi prăvălii sunt deschise.

La fabricile de avioane Latecoere s'a prezentat la lucru numai o parte din personal. Ziarele n'au apărut.

In arondismentul Bayonne, ordinul de grevă al confederaţiei generale a muncii n'a fost respectat de muncitori.

Din Belfort se anunţă că uzinele Sochaux şi cele din regiunea Montelimard lucrează cu 75 la sută din muncitori. In regiunea Audincourt şi la Valentigney, 90 la sută din lucrători se află în diferitele fabrici de textile şi metalurgice.

La minele din Bethune, Ostricourt, Bruay şi Ligny, lucrătorii au venit la lucru în proporţie de 70 la sută. La minele Dourges, Escarpelle, Clarence, numărul celor cari lucrează este de 50 la sută. In alte mine, acest număr este inferior proporţiei de 50 la sută.

Nimic de semnalat la amiază

Paris, 30 (Rador). — **La ora 12.30, cercurile oficiale confirmau că nu este nimic de semnalat, care să fie neobişnuit. Serviciile publice funcţionau normal.**

La Marsilia, lucrătorii din dockuri au lucrat. Toate vapoarele au plecat după program.

Greva a eşuat

Paris, 30 (Rador). — **Corespondentul din Paris al agenţiei „Reuter" comunică la ora 13, că nici un incident, care să merite a fi relevat, nu fusese semnalat în cursul dimineţii la Paris.**

El adaugă că greva face impresia a fi eşuat şi că, în afară de forţele poliţieneşti, menţinute de altfel cu discreţie la o oarecare distanţă, nu se observă nimic anormal în viaţa de toate zilele a Parisului.

Spre seară, Parisul şi-a reluat aspectul obişnuit

Paris, 30 (Rador). — **Spre seară Parisul părea că şi-a reluat aspectul obişnuit.**

Toate mijloacele de transport funcţionează normal, iar cafenelele şi cinematografele, precum şi magazinele sunt deschise.

La ora 16, prefectura de poliţie a confirmat că au fost menţinute arestate 350 de persoane.

La Havre, echipajele societăţii generale Transatlantice, rechiziţionate la bordul vaselor respective, au refuzat să lucreze.

La Marsilia, munca în port a fost asigurată de echipe constituite în cea mai mare parte de şefi de echipe.

La Sochaux, din 13.000 lucrători ai uzinelor Peugeot, au lucrat azi dimineaţă 10.000 lucrători, dar la începutul după amiezii elemente extremiste au reuşit să pătrundă în uzine, străduindu-se să provoace încetarea lucrului.

Pentru a evita manifestaţiile în uzine, direcţia a dispus evacuarea lor, la ora 16. Evacuarea s'a făcut în ordine.

La Lille au avut loc în cursul după amiezii incidente prilejuite din cauza circulaţiei tramvaielor.

NICIO DEFECŢIUNE IN INVAŢAMANTUL DIN PARIS

Paris, 30 (Rador). — *Nicio defecţiune n'a fost înregistrată în personalul învăţământului de toate gradele din Paris.*

Cum se prezintă situaţia în provincie

Paris, 30 (Rador). — *La Lille serviciile publice funcţionează normal. Trenurile au sosit şi au plecat la orele prevăzute. Cei 5000 de lucrători dela căile ferate din regiunea Lille sunt la lucru.*

In tot departamentul nu s'a produs nicio defecţiune la nici un serviciu. Cele patru ziare locale au apărut. Oraşul oferă aspectul zilelor obişnuite de lucru.

Compania electrică a tramvaielor pe traseul Desier-Tan-Lille-Roubaix-Tourcoing funcţionează, deşi lucrătorii s'au pus în grevă, graţie unui număr suficient de voluntari.

La primăria Lille, au fost aşezate pichete de grevă, la ambele porţi ale clădirii, încă înainte de deschiderea birourilor.

O telegramă din Angouleme arată că pulberăria din acel oraş şi turnătoria din Ruelle, care lucrează cu mai multe mii de muncitori, funcţionează cu efectivele complete.

La Marsilia, tramvaiele şi taximetrele sunt în grevă. Funcţionarii şi lucrătorii se duc la birouri şi ateliere pe jos.

La Bordeaux greva este parţială în întreg oraşul iar în port este totală. Cei 1600 de salariaţi ai tramvaielor au hotărît aseară să se pună în grevă, dar azi dimineaţă au luat în parte lucrul. Unele tramvaie circulă sub protecţia gărzilor mobile. Nicăiri nu se vede niciun taxi. Toate serviciile municpale funcţionează normal.

La Clermont-Ferand toate administraţiile publice lucrează. Numai salariaţii tramvaielor au ocupat depourile, pe care poliţia le evacuiază. Greviştii au încercat să împiedice libertatea muncii la Poştă, imprimeria statului şi Banca Franţei. Serviciul de ordine a intervenit. Ziare locale nu au apărut.

La Nancy, cu toate că greva fusese votată eri, cea mai mare fabrică de încălţăminte funcţionează cu 40 la sută din personal. Şantierele primăriei sunt închise. Celelalte ramuri de activitatea locală funcţionează.

Declaraţiile d-lui Sarraut

Paris, 30 (Rador). — D. Sarraut, ministrul de interne, a făcut următoarea declaraţie presei:

„Totul merge cât mai bine posibil. Nu se semnalează nicăiri niciun incident. Serviciile publice funcţionează. In metalurgie, unde erau de aşteptat numeroase defecţiuni, se înregistrează numai 25 la sută grevişti. Prefectul poliţiei a comunicat ministerului de interne efectuarea a 495 arestări, dintre care 80 pentru împiedecarea libertăţii muncii, arestări operate azi dimineaţă în regiunea pariziană".

Ministrul muncii, satisfăcut de întorsătura pe care au luat-o evenimentele

Paris, 30 (Rador). — D. Pomaret, ministrul muncii, a declarat ziariştilor că se bucură de întorsătura pe care au luat-o evenimentele azi dimineaţă.

„Lucrătorii şi ceilalţi salariaţi, cari au dat dovadă de o înaltă conştiinţă profesională şi de un simţ naţional foarte precis, trebuie să privească viitorul cu încredere".

La căile ferate n'a fost grevă

Paris, 30 (Rador). — Din informaţiile primite la ora 9 la ministerul lucrărilor publice, reiese că pe ansamblul reţelelor de cale ferată traficul funcţionează în mod normal, fără nicio întârziere. Fac excepţia câteva lipsuri individuale şi tentative individuale de atâtare la grevă. Numai în apropiere de Marsilia se semnalează o insulă de grevă. Tratativele pentru lichidarea ei continuă în mod activ.

Marile ateliere ale căilor ferate funcţionează normal. Câteva încercări de a se ocupa depourile de locomotive au eşuat.

In minele rechiziţionate din nord şi în atelierele metalurgice dela Saint Etienne greviştii ating 20—30 la sută.

La Paris, autobuzele funcţionează normal. La metropolitan, ordinul de grevă a fost ridicat la ora 7.

Minele de potasiu din Alsacia au fost atinse de grevă.

La intrarea în atelierele Citroen se semnalează câteva incidente fără importanţă. Şase manifestanţi au fost arestaţi.

Pe de altă parte, se semnalează până acum 290 de arestări pentru refuz de circulaţie şi 70 sau 80 pentru împiedecarea libertăţii de a munci.

Declaraţiile d-lui de Monzie ministrul lucrărilor publice

Paris, 30 (Rador). — **La ora 11, d. de Monzie, ministrul lucrărilor publice, a făcut următoarele declaraţiuni presei:**

„Căile ferate reprezintă în viaţa noastră economică şi socială imaginea ordinei publice. Nu au fost greve printre salariaţii căilor ferate şi lucrul continuă normal într'o emoţionantă disciplină.

Ministrul a adresat salariaţilor dela căile ferate un salut cordial.

Pe de altă parte, se anunţă că singurul salariat al căilor ferate care n'a răspuns la ordinul de mobilizare, este Samard, secretarul federaţiei salariaţilor dela căile ferate, membru în consiliul de administraţie al Societăţii Naţionale a căilor ferate, care după cum se ştie, este obiectul unei anchete judiciare, pentru provocări la grevă.

Declaraţiile preşedintelui Confederaţiei generale a muncii

Paris, 30 (Rador). — In urma unei consfătuiri ţinută azi dimineaţă la sediul Confederaţiei muncii, d. Jouhaux, secretarul general al Confederaţiei a făcut declaraţii presei,spunând că la ora 2 dimineaţa lucrul a fost întrerupt la depourile transporturilor în comun din regiunea parisiană şi ale metropolitanului. „Ordinul de rechiziţie şi mijloacele militare puse în acţiune au determinat însă reluarea lucrului, pe care nu o contestăm. In uzinele naţionalizate şi în ministere, muncitorii au răspuns la ordinul de mobilizare, dar au făcut grevă în birouri şi ateliere, răspunzând astfel cuvântului de ordine al Confederaţiei. Lucrul acesta nu se vede însă, evident, din afară. Ştim totuşi că în mine inactivitatea a fost totală. Greva dokerilor a fost totală în marile porturi. In industria chimică, construcţii şi metalurgie, situaţia este analoagă cu acela a tuturor grevelor".

Declaraţiile d-lui Daladier la radio

Paris, 30 (Rador). — **D. Daladier, preşedintele consiliului, a rostit Miercuri seara o cuvântare la radio, în care a arătat concluziile care pot fi trase după greva de Miercuri.**

El a spus între altele: „Cetăţeni ai Franţei şi lucrători, aţi obţinut azi o victorie asupra propagandei funeste contra patriei. Aţi răspuns la apelul meu. Aţi ştiut să vă înfrângeţi pe voi înşi-vă, deoarece aţi ştiut că sunteţi apărăţi de voinţa guvernului şi de legalitatea republicană.

Nu am căutat, ca şef al guvernului, să obţin o biruinţă asupra francezilor amăgiţi. Dar am datoria să aduc la realitate pe acei ale căror încercări nebuneşti ameninţă să ducă ţara la ruină. A triumfat azi însuşi principiul republicii, respectul legilor, respectul muncii, respectul patriei.

Poporul francez a adoptat atitudinea de azi pentrucă el şi-a dat seama că legile sociale nu sunt ameninţate, pentrucă şi-a dat seama că libertăţile sale nu erau în cauză. El a înţeles cât se poate de bine că libertăţile lui ar putea fi ameninţate numai de dezordine şi de lipsă de disciplină. V'aţi amintit, pentrucă aveţi experienţa oamenilor liberi, că tocmai calul troian al grevelor generale a deschis în celelalte ţări calea regimurilor de dictatură...

Aţi înţeles că garanţia libertăţii este autoritatea statului. Iată de ce aţi refuzat să loviţi republica, care a fost cea care a întemeiat şi care continuă să păzească libertăţile voastre.

Poporul francez a înţeles deasemeni că o zi de dezordine scade poziţia Franţei în lume. Ziarele străine de azi dimineaţă se întrebau, unele cu grije prietenească, altele cu speranţe vrăjmaşe, care va fi rezultatul zilei de azi. Aţi dovedit că democraţia, atunci când vrea împiedică să se manifeste dezordinea şi să se răspândească anarhia. Intreaga lume ştie depe acum că Franţa a obţinut o victorie asupra nesiguranţelor interne, şi că este mai tare azi decât eri.

Cu începere de mâine, cu libertăţile păstrate, cu unitatea redobândită, Franţa va continua străduaniile ei. Uniunea tuturor fiilor ei este indispensabilă. Ea este pe cale de realizare şi răspunde dorinţelor întregii naţiuni. Guvernul nu va dezamăgi această speranţă. El a ştiut să înlăture din calea noastră, a francezilor, învrăjbirile cari ar fi putut să ne facă să pierim.

Incepând de mâine, voi organiza colaborarea rodnică între lucrători şi patroni, în spiritul înţelegerii mutuale şi cu respectul legilor. Astfel prin fraternitatea franceză restabilită, patria noastră va deveni şi mai demnă şi mai mândră şi fiecare francez va putea primi partea sa de fericire şi pace în îndeplinirea bucuroasă a datoriei".

Importantă intrare de aur în Franţa

Paris, 30 (Rador). — Agenţia „Havas" anunţă că ministerul de finanţe preciza la ora 15 că, în urma eşecului grevei, s'a constatat o importantă intrare de aur în Franţa.

Londra, 30 (Rador). — Agenţia „Reuter" transmite:

Atitudinea hotărîtă a guvernului Deladier în cursul grevei de azi a avut drept urmare o urcare lentă, dar hotărîtă a francului la Bursa din Londra.

MIERCURI LA MIEZUL NOPŢII...

Paris, 1 Dec. (Rador). — **La miezul nopţii, — ultimul termen fixat de confederaţia generală a muncii pentru grevă, — nu se semnalează la Paris nici un incident.**

Majoritatea gărzilor mobile şi soldaţilor ce au asigurat serviciul de ordine s'a înapoiat în cazărmi încă din cursul după amiezei.

La aceeaşi oră se declară la prefectura poliţiei că din toate arestările făcute nu vor fi menţinute decât cel mult o sută.

Incidente la Lille

Paris, 1 Decembrie (Rador).— **Miercuri după amiază s'au produs incidente la Lille între greviştii şi un grup de 12 soldaţi din garda mobilă.**

Incidentele s'au petrecut în faţa berăriei „Pelican", unde mai multe sute de greviştii au atacat pe cei 12 soldaţi din garda mobilă, ce păzeau berăria. Garda mobilă s'a refugiat în interiorul berăriei. Un soldat a fost molestat. Pentru a-l elibera ceilalţi soldaţi au tras focuri de armă în aer, în semn avertisment.

In faţa Bursei Muncii greviştii au răsturnat un mare autocamion, însă ei au fost repede împrăştiaţi de poliţişti.

Din cauza incidentelor tramvaiele care circulaseră până la acea oră normal, s'au retras la depozitele lor cu începere dela ora 18.

Cercurile politice din America satisfăcute

Washington, 1 Dec. (Rador). **Discursul pronunţat Miercuri seară de d. Daladier, retransmis de toate posturile de radiodifuziune, este aprobat de toate cercurile politice americane, cari înregistrează cu satisfacţie faptul că ziua de 30 Noembrie, aşteptată cu îngrijorare, a trecut cu linişte.**

Cercurile politice din Statele-Unite îşi exprimă speranţa că stabilitatea guvernamentată va da putinţă Franţei democratic.

Se subliniază în special angajamentul luat de preşedintele consiliului d[illegible]ştri de a respecta instituţiunile republicane şi tradiţiile de liberalism. Aceste asigurări, declară cercurile politice americane, impraşţie teama, exprimată în unele cercuri, de a vedea Franţa angajându-se pe o cale plină de primejdii şi permit să se spere că reconcilierea socială recomandă activeze, în mijlocul păcii sociale, la redresarea ei economică, în cadrul regimului dată de d. Daladier va face posibil ca Franţa să ducă o politică externă pozitivă.

Relaţiunile germano-cehoslovace

Declaraţiile noului preşedinte al republicei

Berlin, 1 Dec. (Rador). — **Corespondentul agenţiei „Havas" anunţă:**

Ziarul „Lokal Anzeiger" scrie că d. Hacha, noul preşedinte al Cehoslovaciei, într'o convorbire avută cu corespondentul său din Praga, a spus, vorbind despre relaţiile germano-cehoslovace, că „ele vor trebui să fie cât mai strânse. La evoluţia acestor relaţiuni a colaborat şi soarta: este suficient să arunci o privire pe hartă pentru a recunoaste că între cele două ţări există interese vitale. Noi nu vrem deasemeni că adesea Germania ne-a servit de model. De aceia între ţările noastre s'a născut din viaţa comună o oarecare înrudire, care va înlesni calea viitorului".

Presedintele republicei cehoslovace a mai adăogat că va face un larg apel la tânăra generaţie şi că-i va cere colaborarea la afacerile statului.

Noua frontieră germano-elveţiană va fi în curând rectificată

Berlin, 30 (Radio-Central). — *„Essener National-Zeitung" anunţă că frontiera germano-elveţiană va fi rectificată în curând, în mod oficial.*

Prin această rectificare se pune capăt situaţiei complicate ce exista în oraşele Constantz şi Kreutzlingen, care este o urmare a păcii dela Bâle, din anul 1499.

In cursul veacurilor, cele două localităţi s'au desvoltat astfel, încât nu se mai ştia unde este frontiera elveţiană şi germană. Nouile frontiere au fost determinate de o comisie mixtă, ajungându-se şi la parafarea convenţiei respective. S'a făcut un schimb de regiune în suprafaţa de 2000 metri pătraţi. Convenţia care fixează nouile frontiere a fost acceptată de guvernul elveţian şi urmează să fie ratificată zilele acestea.

UN MARE DISCURS AL CONTELUI CIANO

Ministerul de externe al Italiei a scos în evidenţă elementele cari au provocat criza Cehoslovaciei

Roma, 30 (Rador). — Agenţia „Stefani" transmite:

Contele Ciano, ministrul afacerilor străine, a rostit Miercuri după amiază, cu ocazia deschiderii sesiunei Camerei fasciste, un mare discurs, reliefând elementele care au adus după sine criza cehoslovacă şi evidenţiind cu amănunte inedite de un foarte mare interes istoric activitatea desfăşurată de Duce pentru soluţionarea acestei crize.

UN AVERTISMENT DAT D-LUI CHWALKOWSKY

Contele Ciano a început prin a arăta că încă dela 18 Decembrie 1937, răspunzând d-lui Chwalkowsky, ministrul Cehoslovaciei la Roma, care l-a întrebat care este atitudinea Italiei faţă de o eventuală criză ceho-germană, el a declarat că soarta Cehoslovaciei nu era pentru Italia o chestiune de primul ordin, ci ea interesa Italia pentru legăturile Cehoslovaciei cu Germania, Polonia şi Ungaria, unite cu Italia prin legăturile unei amiciţii solide. El a sfătuit Cehoslovacia să realizeze repede şi în deplină libertate un acord cu Berlinul, Budapesta şi Varşovia, înainte ca ea să fie obligată la aceasta prin inexorabila înlănţuire a evenimentelor.

Afară de aceasta, contele Ciano a atras atenţia d-lui Chwalkowsky că s'ar face o gravă greşală dacă s'ar închide ochii în faţa realităţii şi s'ar continua să se nutrească iluzii asupra securităţii colective şi asupra posibilităţilor practice ale unor amiciţii îndepărtate din punct de vedere geografic.

Importanţa acestor declaraţii nu a scăpat d-lui Chwalkowsky.

INCEPUTUL CRIZEI DECISIVE

Subliniind că apărea din ce în ce mai evident că Cehoslovacia trebuia să servească ca pivot al sistemului de încercuire a Germaniei şi Ungariei, fapt care anula orice posibilitate de coexistenţă şi colaborare a minorităţilor cu statul Cehoslovac, ministrul a relevat că încheierea, în primăvara anului 1935, a pactului ceho-sovietic, destinat să transforme Cehoslovacia în cap de pod al bolşevismului în Europa dunăreană, se poate recunoaşte începutul crizei decisive.

Contele Ciano subliniază apoi evenimentele cari s'au produs între timp: cucerirea Abisiniei, care pune Italia pe plan imperial şi care marchează falimentul sensaţional al sancţiunilor ca şi al ideologiei Genevei, şi renaşterea Germaniei sub semnul naţional-socialismului.

Unirea Austriei cu Germania în Martie 1938 sfărâmă deasemeni sistemul de presiune pe baza căruia statul cehoslovac fusese creiat şi se menţinea.

Nici germanii din Cehoslovacia nu mai pot suferi regimul de violenţă crescândă impus teritoriului lor, nici Germania naţional-socialistă nu mai poate tolera menţinerea acestui regim incalificabil.

In acesti termeni se pune problema în primăvara anului 1938, când d. Henlein fixează la Karlsbad revendicările de drept ale sudeţilor.

GUVERNUL DIN PRAGA A AVUT CHEIA PACII IN MANA

Subliniind că cantonalizarea statului ar fi putut, cel puţin pentru câtva timp, să satisfacă cererile sudete, în timp ce guvernul din Praga nu arăta decât incomprehensiune şi obstrucţionism, oratorul aminteşte sângeroasele evenimente dela Eger, ştirea răspândită în mod tendenţios cu privire la mobilizarea Germaniei, alarma Europei, svonurile despre mobilizarea franceză, şi vizitele făcute de ambasadorul Angliei la Roma, lordul Perth, la 21 şi 22 Mai, ministrul afacerilor străine al Italiei, cărora îi expune via nelinişte a guvernului din Londra şi căruia îi confirmă solidaritatea ţării sale cu Franţa, la care contele Ciano scoate în evidenţă că părerea Italiei era mai puţin pesimistă şi că cheia păcii era încă în mâna guvernului din Praga.

Deşi alarma se răspândise şi era propagată prin toate mijloacele, oratorul precizează că Germania nu-şi sporise, nici măcar cu un singur om, efectivele sale, şi nici nu trimisese la frontiera cehă vreo formaţie militară oarecare. El arată în afară de aceasta manevra tinzând să acrediteze svonul pretinzând că Germania, după ce a mobilizat, s'a grăbit să trimită trupele la vatră, deoarece fusese impresionată de reacţiunile trezite în alte ţări de hotărirea sa. Prin acest fals se punea în joc prestigiul militar şi politic al celui de al treilea Reich şi chestiune sudetă, transpusă pe un asemenea plan, eşea din probabilităţile unei soluţii diplomatice pentru a intra în alt domeniu. Cu toate acestea nu s'a procedat, în mod chibzuit, la nici o acţiune precinitată sau la vreun compromis.

Intervenţia d-lui Mussolini

Atunci când criza din Cehoslovacia a luat un caracter acut, d. Mussolini a dat dispoziţiuni contelui Ciano să ia contact cu guvernul german şi să-i ceară informaţiuni, deoarece Ducele avea de gând de pe atunci să ia măsuri de precauţiune pentru apărarea frontierei.

Oratorul aminteşte între alte evenimente scrisoarea către lordul Runciman publicată în „Popolo d'Italia" la 15 Septembrie care a apărut ca singur document constructiv dintre toate cele apărute până atunci. După arată că situaţia s'a agravat din cauza intransigenţei de neînţeles a guvernului din Praga, cu toată călătoria la Berchtesgarden a d-lui Chamberlain la 22 Septembrie, contele Ciano arată că atunci Ducele a fixat definitiv poziţia Italiei dând instrucţiuni contelui Ciano să informeze despre aceasta guvernul german.

Hotririle Italiei sunt anunţate de Duce în cuvântarea dela Triest. Reprezentanţilor străini acreditaţi la Roma li se confirmă această atitudine a Italiei de către contele Ciano. Contacte mai dese erau menţinute cu ţările de care Italia este legată în special prin tratate şi amiciţii, în deosebi cu Japonia, Iugoslavia, Polonia, Spania şi Albania.

Italia a mobilizat la 27 Septembrie

La 25 Septembrie un trimis special al Fuehrerului soseşte cu avionul în Italia pentru a da Ducelui ample informaţiuni de natură privată şi reînoeşte expresia recunoştinţii guvernului şi poporului german pentru atitudinea Italiei.

Luni 26 Septembrie, d. Hitler, în faţa refuzului Cehoslovaciei de a accepta cererile germane, hotărăşte trimiterea unui nou ultimatum la Praga, căruia trebuia să i se dea urmare cel mai târziu Miercuri 27 Septembrie, ora 14. Această hotărire este secretă, dar contele Ciano este informat chiar în seara acelei zile de ambasadorul Italiei şi el o comunică imediat Ducelui pe care-l primeşte în gara din Roma, după călătoria făcută la Verona.

Ducele primeşte aceste grave informaţiuni cu un calm neclintit şi dispune mobilizarea pentru a doua zi. Mobilizarea noastră, spune contele Ciano, începe sub conducerea personală a Ducelui în ziua de 27 Septembrie. Cum s'a vorbit şi s'a discutat mult asupra modului cum progresau măsurile militare luate de Italia şi cum au fost trase concluzii şi judecăţi asupra cărora va fi nevoe să ne oprim puţin mai departe, este necesar să se aducă la cunoştinţa publicului natura şi insemnătatea măsurilor care au fost adoptate.

Cum a decurs mobilizarea

S'au luat următoarele măsuri: 1) punerea pe picior de război a pazei frontierei occidentale; 2) mobilizarea apărării antiaeriene din Piemont, Liguria şi toată coasta Tireniană; 3) chemarea sub arme a trupelor alpine pentru întărirea diviziilor din zonele Cuneo, Turin şi Trent; 4) chemarea sub drapel a trupelor pentru sporirea efectivelor corpurilor de armată Turin şi Alexandria; 5) chemarea sub arme, în vederea atingerii a trei sferturi din efectivele de război a trupelor armatei Padului; 6) întărirea garnizoanelor din Pantellaria, Marea Egee şi insula Elba; 7) chemarea sub drapel şi trimiterea imediat în Libia a trupelor de completare pentru a pune pe picior de război corpurile de armată 20 şi 21; 8) chemarea sub arme a trupelor în vederea întăririi corpurilor de armată din Sicilia şi Sardinia.

In urma acestor măsuri, care comportau chemarea sub drapel a 300 mii de oameni, armata a sporit în câteva ore dela 250.000 la 550.000 oameni. La nevoe, organizarea mobilizării generale ar fi funcţionat în aceleaşi condiţiuni perfecte şi cu acelaşi calm. Şi armata ar fi înscris ca totdeauna pagini de sacrificii şi de glorie.

Aeronautica, după planul stabilit înainte, constituia patru escadre, pentru care fuseseră desemnaţi comandanţii şi fixate atribuţiile.

S'au luat măsuri pentru pregătirea şi completarea câmpurilor de manevre pe care urmau să fie concentrate detaşamentele în urma dislocării ce caracterizează începutul unui război şi în sfârşit s'a efectuat chemarea sub drapel a unor contingente din personalul de rezervă. Nu era nevoe de preaviz pentruca armata aeriană să fie gata de luptă cu o puternică eficacitate a mijloacelor sale şi cu un elan eroic al oamenilor săi. Marina completa echipajele unităţilor armate şi efectua înarmarea vaselor torpiloarelor, submarinelor, etc. cu rezervele necesare. Marina executa deplasările trebuitoare pentru întărirea bazelor celor mai indepărtate. In ce priveşte zonele de acţiune se pusese în mişcare întregul sistem deosebit de complex al observării şi supravegherii.

In zorii zilei de 28 Septembrie, 22 de vase de linie şi crucişetoare, 114 contra torpiloare şi 91 de submarine şi alte 337 de vase puitoare de mine şi alte unităţi de mai mică importanţă, cu un total de 5.123 de ofiţeri şi 84.731 subofiţeri şi marinari erau gata să intre în acţiune şi să reînoiască pe mările patriei isprăvile strălucite din trecut.

Aceste cifre sunt prea grăitoare pentru a mai fi nevoe de vreun comentariu. Mobilizarea s'a desfăşurat într'o ordine perfectă şi într'o linişte deplină, astfel încât adevăratele ei proporţii au scăpat chiar şi observatorilor celor mai atenţi.

Maşina de război italiană, construită bucată cu bucată de Duce, timp de 16 ani de muncă neîntreruptă, a dat dovadă în ceasul de nevoe supremă de marea ei eficacitate. Nu numai în arme şi mijloace, ci şi mai ales în spirite întregul popor italian a arătat în acea zi o maturitate politică şi războinică incompatibilă, ne mai întâlnită la nici un popor şi în nici un moment al istoriei.

Şi întrucât pe lumea aceasta sunt oameni de tot felul, repetăm, şi de data asta pentru ultima dată, că nu e nevoe nici măcar să se respingă anumite minciuni, calomnioase şi ridicole până la idiotie, şi de cari autorii lor ar fi trebuit să-şi dea seama, constatând că întreg poporul italian, atât de jos, cât şi cel de sus, fără deosebire sau nehotărire, a fost în acea zi din Septembrie, cum va fi totdeauna în viitor, gata să pornească în direcţia pe care i-o va arăta conducătorul lui.

❖

Roma, 30 (Rador). — *La şedinţa de azi a Camerei fasciste a asistat şi d. Mussolini.*

Incinta şi tribunele erau ocupate până la ultimul lor.

In loja diplomatică se remarcau în special reprezentanţii Germaniei, Franţei, Japoniei şi Angliei.

Discursul contelui Ciano a fost retransmis la radio. O mulţime imensă era adunată în diferite puncte pentru a asculta discursul înaintea difuzoarelor.

Demonstraţii patriotice la Cameră şi pe străzile Romei

Londra, 30 (Radio-Central).— „Daily Telegraph" anunţă din Roma că în timpul discursului rostit azi de contele Ciano, în momentul când acesta a spus că viitorul va trebui să ţină seama de aspiraţiile naţionale ale poporului italian, deputaţii au demonstrat sgomotos, strigând: „Tunis, Corsica, Nissa!".

*

Londra, 30 (Radio-Central).— „Exchange Telegraph' 'anunţă din Roma că în cursul serii, vreo câteva sute de demonstranţi s'au oprit în faţa palatului Veneţia, cerând ca Ducele să apară la balcon şi strigând: „Tunis, Corsica, Nissa!". D. Mussolini a apărut în balcon şi a salutat mulţimea adunată în mare număr.

Grupuri de studenţi s'au îndreptat apoi spre centrul oraşului, repetând aceleaşi strigăte.